

נועם זיידן

יול ע"י מבין "יקרא קדישא" מורשת רבוה"ק שכונת "רמות דוד" קרעטשניק - קרית גת

פרשת בשלח • ט"ו בשבט • תשפ"ב • גליון מ"ו

ד"ר מ"ד מ"ק מ"ן
אדמו"ר שליט"א

נועם זיידן

"וַיֹּאמֶר ה' אֶל מֹשֶׁה מַה תַּצַּעֵק אֵלַי דְּבַר אֶל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וַיִּסְעוּ. וְאַתָּה הָרַם אֶת מִטְּךָ וּנְטָה אֶת יָדְךָ עַל הַיָּם וּבִקַּעְתָּהּ וַיִּכְאוּ בְנֵי יִשְׂרָאֵל כִּתּוּךְ הַיָּם בִּיבֶשֶׁה" (יד, טו-טז)

פרשתנו כולה מתחילה ועד גמירא הוא "איין שטיק אמונה", ועיקרו כדכתיב 'וירא ישראל את היד הגדולה אשר עשה ה' במצרים. ויראו העם את ה' ויאמינו בה' ובמשה עבדו', אנו אומרים כתפילה להשי"ת, רבש"ע רחמיך רבים ה' כמשפטיך חיינו, עשית במצרים נסים ונפלאות לישראל מה הייתה התוצאה 'ויראו העם את ה' שניתוסף יראת ה' בלבכם של ישראל, ומן היראת ה' הגיעו ל'וַיֹּאמְרוּ בְּה' וּבְמֹשֶׁה עֲבָדוּ, אִי מִהֲרַחֵק הָרָד אֱלִימֶלֶךְ מִלִּיזְעַנְסֵק זִיעַ"א אִם רֹצִים לְהַמְשִׁיךְ יְשׁוּעוֹת לְיִשְׂרָאֵל, צִדִּיק מְקוּדָם לְהַמְשִׁיךְ בְּלִיבְכֶם אֲמוֹנָה טְהוֹרָה בְּה', וְעַי אֲמוֹנָה אֲפֹשֶׁר לְהַמְשִׁיךְ כָּל הַהֲשַׁפְעוֹת.

זקה"ק מוהר"ר מ' מקרעטשניק זיע"א סיפר שהוא הביט והתבונן פעם ב'נעפט טאש' שהיה סוס ועגלה וכמשאו חבית גדולה של נפט, והיה נוסע ממקום למקום והיה מצלצל בפעמון והמון העם יוצאים בכליהם לקנות נפט לחימום וכישול, כשהתבונן ראה אדם שמביא כלי של ליטר מקבל ליטר, או כלי של עשרים ליטר מקבל עשרים ליטר וכן עזה"ד פחות או יותר כ"א לפי הכלי שהביא, אבל האדם שיביא כלי של ליטר ויבקש יותר אפי' שבעל הנפט ירצה להשפיע לו שביכולת החבית להשפיע נפט לרוב, לא יוכל לקבל האדם יותר ממידת הכלי שהכין והביא עימו, והמשיל עובדא זו שהאמונה הוא הכלי של האדם, הקב"ה יכול להשפיע השפעות עד אין גדול אבל הכל תלוי באמונתו של האדם כגודל מידת האמונה שבו יוכל לקבל השפעות.

המשך בעמוד ב'

דברי אלקים חיים מכ"ק אדמו"ר
הקוד"ט ה'נועם ישראל' זיע"א

נועם ישראל

'בשלח פרעה את העם' דייקא ד'העם' היינו ערב רב כדאיתא בזה"ק, אך 'ישראל' הצדיקים ידעו דמאת ה' היתה זאת, והיו צריכים לומר 'יודו לה' חסדו' שיוודו ויהללו לה' על כל החסד אשר עשה איתם שהוציאם ממצרים מעבדות לחירות, ולא די שלא הודו להקב"ה אלא עוד אמרו 'בשלח פרעה' שפרעה הוציאם ממצרים, ואדון הנביאים משה רעיא מהימנא אמר 'למה הרעתה לעם הזה ומאז באתי אל פרעה לדבר בשמך הרע לעם הזה' (ה, כג) דכשמרע"ה בא לבשר על הגאולה התחיל קושי השיעבוד כמ"ש 'תכבד העבודה על האנשים' (ה, ט) וכתיב 'תכן אין נתן לעבדך ולבנים אומרים לנו עשו' (ה, טז) וכתיב כתיב 'וידבר אלקים אל משה' (י, א) דיבור קשה וברש"י דיבר איתו משפט על שהקשה לדבר ולומר למה הרעתה

המשך בעמוד ב'

"וירחי בשלח ונו' ולא נחם אלקים". ירמוז הכתוב ע"ד או"ל (מגלה י:) אין וירחי אלא לשון צער, וזוהו 'וירחי בשלח' שישלח ה' את כל הצער והצרות מכני ישראל, 'ולא נחם' מלשון לא ניחא ליה, כלומר לא ניחא ליה להשי"ת שירודי יהיה בצער בעצבות ומרה שרורה ח"ו, אלא יהיו רמידי בשמחה וכטוב לכב מרוב כל, דאין השכינה שורה אלא מרוך שמרחה.

"ויהי בשלח פרעה את העם ולא נחם אלקים דרך ארץ פלשתים כי קרוב הוא כי אמר אלקים פן ינחם העם כראותם מלחמה ושבו מצרימה" (יג, יז)

באחרית הימים יוקשה מאד האמונה לישראל ויתלו נאולתם בסיבות ולא במסבב כל הסיבות

האוח"ח הק' מקשה, אומרו ויהי לשון צער (מגלה י:) הלא שמחה הוא שיצאו בני ישראל מארץ מצרים ויצאו מעבדות לחירות והו"ל למיכתב והיה לשון שמחה, עוד הקשה אומרו 'בשלח פרעה' וכי פרעה שילחם מארץ מצרים, הלא ה' שילחם, והו"ל למיכתב בשלח ה'.

ונ"ל עפ"ד דו"ז הרה"ק ר' מאיר מפרמישלאן זיע"א, דיהודי הצריך לרפואה מעתיר לה', ואכן 'ישלח דברו וירפאם' הקב"ה מרפא אותה, ולא די בכך אלא 'וימלט משחיתותם' הקב"ה מצילו וממלט אותה משחיתותיהם של הרופאים, אזי היה צריך להיות 'יודו לה' חסדו' שיוודה לה' על כל הנסים ונפלאות, ולבסוף 'ונפלאותיו לבני אדם' הוא תולה רפואתו שהיה רופא טוב.

וזהו 'ויהי' לשון צער שאפילו לאחד י' מכות שהביא הקב"ה על מצרים, עדיין אמרו 'בשלח פרעה' שתלו את יציאתם במצרים כפרעה ולא בהקב"ה, אך זהו

וגו', ולכאורה על מה יצא הקצף הלא זאת הוא עבודת הצדיק ללמד סגוריה על עדת צאן מרעיתו.

אלא הקב"ה דיבר משפט עם מרע"ה על אומריו 'למה הרעתה' הלא 'מפי עליון לא תצא הרעות' ודרכו של הטוב להיטיב לברואיו, ומה שהקב"ה הכביד עליהם את העבודה היה לטובתם, דבאמת הגזירה היתה 'ועבדום ועינו אותם ארבע מאות שנה' וקושי השיעבוד הוריד ק"ץ שנים ולא היו במצרים אלא רד"ו שנים, ומשה רעיא מהימנא היה עליו לכאר זאת לעדת צאן מרעיתו דקושי השיעבוד מוריד מזמן השיעבוד, נמצא דהכברת העבודה לטובתן של ישראל היה, מלה"ד לא' שחלה ל"ע ובא לו אצל הרופא, והרופא אמר לו שעליו לעבוד ניתוח קשה ומסוכן, ויען החולה אדוני הרופא כאתי אליך להירפא ולא להינזק, וכל בר דעת מבין שהניתוח אינו נזק אלא טובה דזהו תהליך של הרפואה, כמו כן גאולת מצרים היה צ"ל בהכרח ע"י קושי השיעבוד דזה הוריד מזמן.

ועל פי זה מתורץ הקושיא מדוע אחר עשר מכות 'יידרפו מצרים אחריהם' (ד. ט) אם הקב"ה כבר הוציאם ממצרים מעבדות לחירות מאי טעמא לא גאלם גאולה שלימה.

אך הענין הוא דאז"ל על ידי האמונה נגאלו אבותינו ממצרים ועל ידי אמונה עתידין להיגאל, אך לא היה להם ביטחון גמור בה' דתלו את ישועתם בסיבה 'בשלח פרעה' שפרעה הוציאם ממצרים מעבדות לחירות ולא תלו את ישועתם במסבכ כל הסיבות וזה גרם להם שייארך גאולתם ולא יזכו לגאולה השלימה תיכף, וכן יהיה בגאולה העתידה שיהיה ניסיונות לחלות ישועתם בסיבות ולא במסבכ הסיבות, ובזכות שיתלו את ישועתן במסבכ הסיבות ולא בסיבות נזכה לגאולה השלימה במהרה כימינו וזהו 'הן גאלתי אתכם אחרית' היינו גאולה העתידה 'כראשית' כשם שהיה בגאולת מצרים אכי"ד.

'ולא נחם אלקים דרך ארץ פלישתים כי קרוב הוא כי אמר אלקים פן ינחם העם בראותם מלחמה ושבו מצרימה' משמע

איתא מזקה"ק הדגל מחנה אפרים זיע"א (פרשת וישלח ד"ה עור י"ל כי במקלי) **שזקה"ק הבעש"ט זיע"א** עבר פעם את נהר הנעסטר בלי שום שם, אלא הניח את חגורו ועבר עליו, ואמר שהוא עבר את הנהר ע"י אמונה גדולה שיש בכוח ה' להעבירו על הנהר גם כך, צריכים מאוד להתחזק באמונה, וזה עבודה קשה וצריך להתמיד בעבודה זו.

אאמו"ר זיע"א הכ"מ פירש הכתוב 'יהי בשלח פרעה את העם', ע"ד שפי' דו"ז הרה"ק ר' מאיר מפרמישלאן זיע"א, דיהודי הצריך לרפואה מעתיד לה', ואכן 'ישלח דברו וידפאם' הקב"ה מרפא אותו, ולא די בכך אלא 'וימלט משחיתותם' הקב"ה מצילו וממלט אותו משחיתותיהם של הרופאים, אזי היה צריך להיות 'יודו לה' חסדו' שיודה לה' על כל הנסים ונפלאות, ולכסוף 'ונפלאותיו לכני אדם' הוא תולה רפואתו שהיה רופא טוב.

עזה"ד פי' אאמו"ר 'יהי בשלח' הלא ויהי הוי לשון צער, והלא שמחה גדולה שסו"ס יצאו בני ישראל ממצרים והו"ל למיכתב והיה לשון שמחה, אלא שהקב"ה עשה נסים ונפלאות היכה את מצרים בעשר מכות והוציאם ממצרים, היה צריך להיות 'יודו לה' חסדו', לכסוף אמרו 'בשלח פרעה את העם' שפרעה שילחם ממצרים ותלו בו, וזהו הצער דישראל היו צריכים להכיר שהכל מאתו ית'.

אי' באוה"ח הק' עה"כ 'זיאמר ה' אל משה מה תצעק אלי דבר אל בני ישראל ויסעו, ואתה הרם את מטך ונטה את ירך על הים ובקעהו', ומקשה מהו 'מה תצעק אלי' אלא למי יצעק משה אם לא אל ה', ועוד מהו 'דבר אל בני' ויסעו', להיכן יסעו הלא הים לפניהם הרודף אחריהם וחיות מן הצד.

ומתריך דכשכלל ישראל עמדו בים היתה מידת הדין מתוחה עליהם, כדאיתא שאמרו מלאכי השרת הללו עובדי ע"ז והללו הקב"ה היה חפץ להצילם, אמר הקב"ה למשה 'מה תצעק אלי' אני רוצה להצילם אבל מידת הדין עומדת לנגדי, לכן עצתי 'דבר אל בני' ויסעו' שיתחזקו באמונה ויכנסו למים ואז ע"י האמונה יעשה להם הנס, וע"י כוח האמונה של כלל ישראל יגברו הרחמים על הדין ואז 'הרם את מטך' וגו' ויבקע הים, ע"י כוח האמונה, וכן היה שנחשון בן עמינדב נכנס למים ואז נבקע הים.

שמעתי מאאמו"ר זיע"א בחדשיו האחרונים בשכבו בכיה"ח שהצצה של המחלה הידועה ה"י

הוא שזה מחליש את האדם מהאמונה וחושב שעולמו חשך ונעצר כעדרו, הלא האדם צריך להאמין באנכי ה' אלוהיך' שהוא כרא שמים וארץ והכל מאתו ית'.

איתא מהרה"ק מבארדיטשוב זיע"א כפרשתן (ד"ה או יבאר נורא תהילות עושה פלא) עה"כ **'נורא תהלות עושה פלא'** דאיך שייך לומר 'נסים' על מעשה ה', הלא הוא כרא העולם ועושה כל מה שכרצונו 'אתה מושל בכל ובידך כוח וגבורה וידך לחזק ולגדל לכל וכו' אתה עשית את השמים שמי השמים וכל צבאם, הארץ וכל אשר עליה הימים וכל אשר בהם ואתה מחיה את כולם', וכשהאדם מאמין בה' שהכל מאתו ית' רואה שמעשי ה' אינם בגדר נס ויושפע לו השפעות לרוב ע"י כוח האמונה 'אני מאמין באמונה שלימה שהבורא ית"ש הוא בורא ומנהיג לכל הברואים והוא לכדו עשה ועושה ויעשה לכל המעשים'.

ועי"ז נ"ל לפרש הכתוב הנ"ל 'זיאמר ה' אל משה מה תצעק אלי' אני מוכן להושיע את ישראל ולהשפיע להם כל טוב, אלא החיסרון הוא שאין אמונה, 'דבר אל בני' ויסעו' שימשיכו בדרכם באמונה ואני יעשה להם נסים, וכי יאמר האדם מי אנכי שאזכה להתפלל לה', היש צורך לה' בתפילתי ולמה אזכה שיעשה לי גם הלא אין אני שווה כלום, אין זה אלא ענווה פסולה, וזהו שאמר ה' 'הרם את מטך' מטה רומז לענווה שהאדם מטה עצמו, לזה אמר ה' 'אתה הרם את מטך' היינו הרם את שפלותך ואל תאמר מה אני, אלא 'ונטה את ירך' הטח את ירך בתפילה לק-ל חי, ואז 'ובקעהו' הקב"ה יעזור לך אפי' נס שהוא כקריעת ים סוף, העיקר 'ויבואו בני ישראל בתוך הים כיבשה' שיהיו איתנים באמונה אפי' שהאדם נמצא 'בתוך הים' בעת צרה, שילך באמונתו 'כיבשה' כיבשה יצוקה מבלי ספיקות ועי"ז ייעשו לו נסים ונפלאות וכוודאי ישלח לו ה' ישועה ברפואה ובפרנסה ובכל הנצרך.

עוד נ"ל עפ"י דאי' במדרש שאמרו המצרים שכל כוחו של משה זה המטה שכידו וככוח עשה כל המכות והאותות, ואם יקחו המטה מידו יאבד כוחו, לזה כשבא עת קריעת ים סוף אמר הקב"ה למשה 'הרם את מטך' תזרוק את המטה שלא יאמרו שהמטה בקע את הים, ע"כ.

ונ"ל מהו ענין המטה, הלא המטה לא עשה את כל הנסים האלו אלא המטה היה בחי' סיכה שתלה

יקשה את עול הגלות לקרב את קץ הגאולה ויוקשה בעיניכם 'למה הרעתה לעם הזה' אזי תתחזקו באמונה פשוטה בה' ובצדיקים, כמאמר נחום איש גו (תענית כא) 'גם זו לטובה' כלומר גם מה שנראה בעיניכם רע גמור תדעו שבאמת לאמיתה כולו טוב אלא שזה מופלא ומכוסה מעינינו ותקבלו היסודים באהבה, דרך אז יסודים מכפרים (עין ברכות ה) ואל תתערעמו על מידותיו של הקב"ה ח"ו, וביותר תזהרו שלא לתלות את הישועה בסיבה אלא במסבב כל הסיבות ואם ח"ו תתלו את הישועה בסיבה זה יכול לגרום לכם אריכות הגלות ח"ו.

וכאן הבן שואל האריך מגיעים לאמונה פשוטה בכורא ית', ות' ע"י אמונת צדיקים מגיעים לאמונה בה', כמו שדרשו רז"ל (ספרי ס"פ עקב) עה"פ "ולדבקה בו" וכי אפשר לו לאדם לידבק בשכינה והלא אש אוכלה היא וכו' אלא הדבק בת"ה, ולכאורה קשה להספרי מוציא את הפסוק ממשוטו דהא כתיב בו, והיה ס"ד לומר בו ולא בת"ה אלא אך בו יתברך, אלא דרשת הספרי הוא דבאמת קשה האריך קרדן מחומר ידבק ביוצרו וכורא, ע"כ תירץ הספרי הדבק בת"ה דע"י הדבקות בת"ה יגיע לדבקות בו יתברך, וזהו 'ויאמינו בה' ע"י מה מגיע לאמונה בה', 'ובמשה עבדו' ע"י אמונה בצדיקים.

♦ ♦ ♦

או יאמר 'ויאמינו בה' וגו' המחשב עם נפשו ורוצה לדעת על האמת כמה היא מידת אמונתו בה' המשקל הנכון לזה הוא התנהגותו עם רבו, כלומר כפי המידה שהוא מאמין ברבו כן באותו המידה הוא מאמין בחיי החיים, ואם הוא כנוע לרבו, אות וסימן שהוא נכנע למי שאמר והיה העולם, ואין נפק"מ אם רבו הוא צדיק אמת או לא, אם בעיניו הוא צדיק עליו להאמין בו ולהיכנע אליו, הנניה מישאל ועזריה נכנסו לכבשן האש למען כבוד שמו יתברך ובדורות הללו אין לנו הכניעה ולו הזעירה ביותר מתלמיד לרבו, וזהו 'ויאמינו בה' אמונתו בה' הוא כפי 'ובמשה עבדו' אשר הוא מאמין ברבו.

♦ ♦ ♦

דהקב"ה התיירא 'פן ינחם העם' וכו' וכי אית יראה קמיה קוב"ה, גם קשה האריך קס"ד שבני ישראל יתנו לב לשוב מצרימה וכי כל כך טוב היה להם שם ששיבו מצרימה, מהכא חזינן גודל כוחו של היצ"ר שמשמא עיניו וליבו של אדם לעבור על רצון יוצר ובוראו אע"פ שזהו לרעתו דבמצרים צעקו מפני נוגשיו ובמדבר רצו לשוב מצרימה.

וג"ל עפ"ד כ"ק אאמו"ר הרה"ק זיע"א עה"כ "אתה' אלוקיך תירא" דאיתא דהקב"ה מקיים את כל התורה כולה, אם כן קשה האריך מקיים מצות יראה וכי אית יראה קמיה קוב"ה, ותירץ דהקב"ה מפחד ומתיירא פן ישל האדם באיזה נדנד חטא קל, וזהו ג"ל 'כי קרוב הוא' היצ"ר להכשיל את האדם לעבור על רצון הבורא יתברך, 'כי אמר אלקים' דהקב"ה מתיירא 'פן ינחם העם בראותם מלחמה' היינו מלחמת היצר, 'ישבו מצרימה' שיפלו בחטא.

וכשהיצ"ר רוצה להפיל אדם מעבודת הבורא יתברך אזי הדבר הראשון הוא מטיל ספיקות בלבו על רבו, וכזה השיא היצר את לב העם לשוב מצרימה דהטיל ספיקות ברכם על מרע"ה למה בחינם הוא מסוככם במדבר.

ובזה יש לנערץ תחילת הפרשה בסופה דהתם כתיב פרישת מחיית עמלק וכל כוחו דעמלק הוא 'אשר קרך בדרך' לקרר את האדם מהאמונה ברבו כנ"ל, וגם לקרר את האדם מדרכי אבותיו באומרו אל לכו לשנות מדרכי אבות כגון לבוש וכדומה, וכי זהו עבירה, והיכן כתוב זאת בתורה, וכך מביא את האדם לעבור על כל התורה וכל המשנה ידו על התחנותה ותוצאותיו מי ישורנו, וזהו כיאור אה"ל (קדושין ב) 'יצרו של אדם מתגבר עליו בכל יום ואלמלא הקב"ה עזרו לא היה יכול לו', 'בכל יום' הכוונה בכל מצב, הן כשבני ישראל עבדו במצרים עבודת פרך 'ולא שמעו אל משה מקוצר רוח ומעבודה קשה' והן כשנגאלו ממצרים ותלו ישועתן בסיבה, 'ויהי בשלח פרעה את העם' ע"ד 'וישמן ישורן ויבעט'.

וזהו אשר יקרה באחרית הימים שהקב"ה

בו הקב"ה שעל ידו ייעשו כל הנסים במצרים, כדאי' במדרש שתלו המצרים כל האותות כסיבת המטה, וזהו אפש"ל דאנשים תולים הרבה מהקורות להם בסיבות ואומרים אולי הייתי צריך לילך לדופא זה ולא למשנהו, או לשדכן הזה שהוא מוצלח יותר וכוודאי היה מוציא השידוך לפועל, או חנות זה ואוטובוס זה וכדו', אומר הכתוב 'עתה הרים את מטך' השלך מעמך את כל הסיבות, 'ונטה את ירך' לה' ית' באמונה לה' שהוא עילת כל העילות וסיבת כל הסיבות, יהודים מתרוצצים שבורים כחרס הנשבר ומשוועים להיוושע בשידוך או ברפואה וכדו', ומחשבתם שקוע בדברי הרופאים זה אומר ככה זה אומר ככה, ומחשבים תמיד כדעתם סיבות מסיבות שונות, תתחזק כולנו יחד 'ויאמינו בה' ובמשה עבדו, 'הרים את מטך' נשלך מאיתנו את כל הסיבות ונתלה בטחוננו בסיבת כל הסיבות שרק בידו לעזור 'ואשר לו הכח והממשלה בעליונים ובתחתונים לעשות בהם כרצונו'.

זקה"ק מזהרא"ז מקרעטשניף זיע"א אמר שכל הברכות והישועות טמונים בפרשת בשלח 'התייצבו וראו את ישועת ה' אשר יעשה לכם היום', זיווגים והוא כולל גם זש"ק דאמרינן 'קשין זיווג של אדם כקריעת ים סוף', רפואה כתיב 'כל המחלה אשר שמתי במצרים לא אשום עליך', פרנסה כתיב 'הנני ממטיר לכם לחם מן השמים', ואאמו"ר זיע"א הוסיף דאף להיוושע מן היצר הרע רמוז בפרשתו הוא מלחמת עמלק.

מבקשים מה' שהקב"ה ימשיך עלינו רחמים וחסדים גדולים ומרובים, הלוא אצל הקב"ה אין דרך הטבע ואין סיבה, ומי שצריך להיוושע בזיווגים יושע, ושכלל ישראל לא יחלו כלל 'כל המחלה אשר שמתי במצרים לא אשום עליך', ואם חלילה חלה יהודי אזי 'אני ה' רופאך' שישלח לו ה' רפואה שלימה, וכן יושע ה' כל הנצרך בפרנסה, כדאי' מהר"ר אלימלך זיע"א שיהודים צריכים לפרנסה רק למצוות ה', ואם אין להם אזי מתקשים לעבוד את ה' מרוב שראשו משועבד, והעיקר שיהא שמו של ה' שלם וכסאו שלם עד שימחה שמו של עמלק, ויתגדל ויתקדש שמייה רבו, עד כי מחה אמתה את זכר עמלק, והיה ה' למלך על כל הארץ ביום ההוא יהיה ה' אחד ושמו אחד.

♦ ♦ ♦

(שה"ט בשלח ליל שב"ק)

רא"ה שובבי"ם האחרון

מרבנינו הקוד"ט ה'נועם ישראל" זיע"א עלי ארמות
פרשת שמות רשע"ט

"אילן אילן כמה אברכך, אם א"ל שיהיה פירותיך מתוקים, הרי פירותיך מתוקים, שיהא צילך נאה הרי צילך נאה, שתהא אמת המים עוברת תחתך, אלא יה"ר שכל נטיעות שנוטעים ממך יהיו כמותך" (תענית ה.)

נל"פ אילן בגמטריא צ"א כמנין ב' השמות הקדושים הוי"ה ארנ"י, וזהו 'אילן אילן כמה אברכך', מה נברך לה' אלוקינו, ומנין שמברכים את ה', דאוד"ל (ברכות ז.) ר' ישמעאל בן אלישע פעם אחת נכנסתי להקטיר קטורת לפני ולפנים, וראה כביכול את הכורא ב"ה, א"ל הקב"ה 'ישמעאל בני ברכני', מכאן שמברכין את ה', ומהו הברכה שמברכין את ה' 'שכל נטיעות שנוטעים ממך', דהנה הנשמה היא נטיעה כביכול מאתו יתברך, דנשמה הוא חלק אלוהי ממעל, 'יהיו כמותך' היינו שכל הנטיעות כל עם ישראל, ידמו ליוצרים וכוראם, ע"י שילכו בדרכיו, ויתרבקו במידותיו יתברך.

או יאמר אילן רומז לצדיק ע"ד רש"י בפסוק 'היש בה עץ אם אין' (במדבר יג. כ) 'היש בהם אדם כשר שיגן עליהם בזכותו', זקה"ק הרבי ר' מרדכי מנדבורנא זיע"א אמר דזהו דווקא אם צדיק הוא בכחינת 'אין' דהיינו אם יש בו את מדת השפלות אזי יכול להגן על עם ישראל, איתא ברש"י ריש פר' נח עיקר תולדותיהם של צדיקים מעשיהם הטובים ויל"פ הצדיק מה הם מעשיהם הטובים של צדיקים תולדותיהם שעוסקים בחינוך ילדיהם שיהיו תולדותיהם כיוצ"ב שיהיו ת"ח צדיקים ועובדי ה'.

וזהו 'אילן כמה אברכך', מה נברך את הצדיק אם תורה הרי תורה ואם עבודה הרי עבודה אלא הברכה היא 'שכל נטיעות שנוטעים ממך' היינו בניו 'יהיו כמותך' שאף הם יהיו ת"ח צדיקים ועובדי ה', ויהיו תולדותיהם כיוצ"ב, שזהו עיקר עבודת הצדיק לחנך את בניו שישמרו את דרך ה', כמ"ש 'כי ידעתיו למען אשר יצוה את בניו ואת ביתו אחריו ושמרו דרך ה'.

(רביה"ק ה'נועם ישראל" זיע"א)

"ואלה שמות בני ישראל הכאים מצרימה" וגו' (שמות א. א.)

יש לדקדק אומרו ואלה בתוספת וא"ו, דאוד"ל אלה פסל את הראשונים 'ואלה' מוסיף על הראשונים, ומה בא להוסיף כאן, עוד יש לדקדק אומרו 'שמות בני' למאי נפק"מ שמוותיהן, ולא הו"ל למיכתב אלא 'ויהי כל יוצאי ירך יעקב שבעים נפש' ותו לא, עוד יש לדקדק מפני מה האריכה התורה כ"כ ואלה שמות בני' וגו' את יעקב איש וכיתו כאו וגו' ויוסף היה כמצרים דהו"ל למימר אלה תולדות יעקב ראובן וגו' כאו' אלה תולדות יעקב יוסף.

אכן ית' ע"ד אוד"ל 'כשכיל שלשה דברים נגאלו אבותינו ממצרים' 'שלא שינו את שמם' ולא שינו את לשונם ולא שינו את מלבושם' וזהו טעם אומרו 'ואלה' בתוספת וא"ו ללמד שהמשיכו ללכת בדרך האכות הקדושים שלא שינו שמם וכו' וזהו 'ואלה שמות בני' הכאים מצרימה' פירוש שאפי' במצרים לא שינו את שמם והוסיף הכת' ואמר 'את יעקב איש וכיתו כאו' ללמד שהמשיכו ללכת בדרך ישראל סכא ולא שינו אפילו את לשונם ואת מלבושם.

"ואלה שמות בני ישראל הכאים" וגו', אנו עומדים כעת בימי השוכבי"ם, 'שוכבים איז דאך א זמן פון תשובה, און התקרבות צום אייבירשטן', {שוכבים הרי הוא זמן של תשובה, והתקרבות לה'}, והוא רמוז בקרא ואלה שמות בני' ר"ת שו"ב, 'ישראל הכאים ר"ת י-ה. דורשי רשומות אמרו רמז עפ"י הפסוק שוכבו בנים שוכבי"ם, שוכבי"ם ר"ת שמות וארא בא בשלח יתרו משפטים, דכפרשיות אלו הם זמן מסוגל לשוב על חטא הירוע.

'די וועלד רעדן פון תשובה, און איך רעד פון לא אחטא עוד' {העולם מדברים מתשובה ואני מדבר מי לא אחטא עוד}, אאמו"ר הרה"ק זיע"א אמר "אילו הייתי שומע מפי הקב"ה בכבודו ובעצמו 'סלחתי' עדיין לא הייתי מרוצה עד שיאמר לי 'שלא אחטא עוד' עכ"ל, אשרי מי שלא חטא דלקלקל זהו קל מאוד אך לתקן זהו קשה מאוד.

זהו שאמר הכת' "אל תחטאו בילד" (בראשית מב. כב), "אל תחטאו" ב' בחטאת נעורים כדי שתשארו "ילד"

נקי מחטאים (כאשר ילד לא טעם טעם חטא) דלקלקל זהו קל מאוד אך לתקן זהו קשה מאוד, עפ"י ד' זקה"ק מוהרא"ז זיע"א 'אדער יונגלעך אדער יונגעלייט', והכן.

צריך אדם לידע דלא כזו הדרך ישכון אוד ה' לתלות עניני עבודת הכורא "אין פיסטע מעשות" (בוקי סריק), לא הפאות הארוכים וכו' וזהו כל העבודת ה', הדבר הראשון הוא "שמירת עיניים" שלא יסתובב בחוצות קריה בחוסר שמירת עיניים כמאמרם ז"ל "אין דרך בני"א להתבונן בדרכים" אלא ישפיל עיניו בקרקע ואל יתבייש מפני המלעיגים עליו בעבודת הכורא, דכך אוד"ל "ליבא ועינא תרי סרסורי דעבירה" ומקרא מלא דיבר הכתוב "ולא תתורו אחרי לבככם ואחרי עיניכם", והדבר השני הוא 'עסק התורה' ק' כמאמרם ז"ל (קידושין ג.) "בראתי יצה"ר בראתי לו תורה תבלין" היינו שהקב"ה ברא רפואה קודם המכה שכרא את התורה קודם היצה"ר וא"י בספרי יראה דאין שום עצה להינצל מהיצה"ר אלא ע"י עסק התורה"ק, אך כדי לזכות לתורה צריך לשפוך את נפשו לה' כתפילה כמו שתקיננו לנו אנשי כה"ג בכרכות התורה 'והערב נא ה' אלוקיננו את דברי תורתך כפינו' וכו' וכרכות ק"ש 'והאר עינינו בתורתך' וע"י שישמור עיניו וכתורתו יהנה יומם ולילה יערה עליו המקום ב"ה טהרה ויזכה להישמר מן החטא.

עויל"פ הכת' "אל תחטאו בילד" דהנה חטא הוא מלשון חסרון כלומר אל תבטלו את ימי הילדות (בחרות) בדברים של מה בכך כבוקי סריק, אלא בעסק התורה"ק, וזאת על כל בחור לדעת טרם היכנסו לעול תורה ומצוות שיקבל ע"ע שמהכר מצווה עד עומדו תחת החופה שיסיים את הש"ס ע"י שילמד כל יום דף גמ' אחד וזה יהיה אצלו חוק ולא יעבור מי"ג שנה עד כ' שנה דמחזור הדף היומי הוא ז' שנים ואף כשיתחתן בן י"ח שנה אזי למד רובו ככולו, וע"י שיעסק בתורה ינצל מייצרו הרע (בצחות) וגם יזכה לשידוך טוב עם נאדן.

וכמה פעמים היה, שהיה אווז הסוכריה בידו ולא נותנו לנכד עד שלא סיים לספר העובדא מהרה"ק מרוזין עם הבייגל, ואכן כל הנכדים מקטנותם ידעו לספר עובדא זו, ופעמים שהיה שואל את הנכד 'אתה יודע כבר לספר את המעשה של הרחי'נער עם הבייגל' כשהנכד אישר והחל לספר אמר לו 'נו הבך סוכריה'.

בכל דבר החדיר בנו שנאמר ונעשה הכל 'בלתי לה' לבדו לקיים מצוותיו יתברך.

כששטפתי כלים במטבח אמר לי לעשות זאת בלתי לה' לבדו לקיים מצוות 'כיבוד אם', וכשקילפתי תפוז'א וכו' אמר לי לומר 'לכבוד שבת קודש' הכל 'פאָרן אַייבירשט'ס פֿבּוד וְעָגן, ובוודאי כשהלכנו לאכול או לישון שכולם המה רק בכדי שיהיה לנו כוח לעבוד את ה'.

ובוודאי שכן ראינו אצלו בכל פעם שנפנה לאכול או לשתות וכו'.

כמה שנדבר על ההכנסת אורחים שהיה בבית הוריי לא נסיים, 'ביתו של אברהם אבינו' כפשוטו, היה פתוח לכל בכל השעות לאכילה ולינה, לא משנה מי או מתי.

רק עובדא אחת אספר שראיתי במו עיני. היה זה בחודש שבט תשס"ד עת שהייתי בבית הוריי כשהייתי יולדת בני החתן 'יואל זוסמאן' בבית ברחוב אלישע.

השעה הייתה כבר 2 בלילה, אאמו"ר היה עדיין באמצע קבלת קהל, ואמי מורתי לאחר עבודתה משך כל היום כבר רצתה לפנות לשינה, כיון שידעה שאני עסוקה ברך הנוולד וערה רבות משך הלילה, על כן ביקשה ממני שכשאאמו"ר עולה הביתה מקבלת קהל שאגיש בפניו האוכל החם.

בשעה 2:30 עלה אאמו"ר הביתה, מוטש לגמרי מעבודת הקבלת קהל, כולו היה חיוור מאד לאחר שאף צם באותו היום כיון שהימים היו ימי השובב"ם והיה מתענה בכל ימי השובב"ם, ושבר תעניתו רק בכוס תה חם ותו לא.

הוא התיישב בסלון הגשתי לפניו המגש עם המעדנים המבושלים שהכינה אמי מורתי, ואמרתיו לו 'טאטי מישוה ביקש ממני להזכיר בפני טאטי...'. אאמו"ר קטע אותי באמצע ואמר לי 'אין לי כוח עכשיו אחר קבלת קהל שעות ארוכות, אני יטעום משהו ואח"כ תזכירי את מי שביקשו ממך להזכיר'.

לפתע אני שומעת דפיקות על הדלת. לא היה זה תמוה בעיני דפיקות על הדלת, אפילו בשעה כזו של 3 לפנות ג"כ הוא מהדברים הרגילים כאן בבית, אני פותחת את הדלת ואני רואה את פרוץ פוגל ז"ל עומד עם הסלים שלו, והוא אומר לי 'אני רעב עוד לא אכלתי ארוחת ערב, ואני שומעת לפתע את אבי קורא לי ואומר 'תכניסי אותו לכאן - לסלון' כמצוות אאמו"ר הוא נכנס לסלון ואאמו"ר הגיש לפניו את כל המגש עם האוכל בטרם שנגע במשהו.

ניסיתי למנוע ואמרתיו לאאמו"ר שאני יכון לו איזהו מאכל, והוא שהוא כ"כ חלוש לאחר צום ועבודה קשה שיאכל התבשילים, לא אני מילא לא יכול לאכול' אמר אאמו"ר, 'אני יכון לו אוכל אחר' ניסיתי לומר 'בשום אופן' אמר 'את עם התינוק ביד, ואני מילא רציתי בכלל משהו אחר לאכול היום'.

אאמו"ר קם ממקומו נכנס למטבח פתח את המקרר ומצא שם חתיכת עוף וחתיכת לאקשן קוגל קר שיריים משבת... זה מה שהוא אכל לאחר יום צום ועבודתו הקשה, ואני עומדת מן הצד ולא מאמינה לראות עיני.

רואה רק את חיכוכו ושמתו של אאמו"ר כשפרץ חולף על פניו בצאתו ואומר לו ישר כוח, לאחר שהשביע נפשו בארוחה חמה ודשנה עם כל המעדנים ומטעמים כידה הטובה של אמי מורתי. עוד רבות יש לספר ועוד חזון למועד...

זכורתו יגן עלינו ועל כל ישראל אמן

שעות ספורות אח"כ אור לט"ז מרחשוון עלתה נשמתו לשמי מרום...

שכל נטיעות שנוטעים ממך יהיו כמורתך...

פרקי חינוך שספגנו בבית אבא

רבות יש בידי להאריך על החינוך שחונכנו וגדלנו בבית ליד אב גדול כזה, אנסה לנגוע בנגיעה קלה ביותר כמה נקודות שעולה כעת במחשבת.

החל מתחילת היום. כשבכל יום המחזה נחזה מחדש, כאילו שלא היה כן אתמול. פעמים שהתעוררתי בשעה 6 לפנות כבר שמעתי את פסיעותיו של אאמו"ר מתהלך אנה ואנה במרפסת ומכין עצמו לתפילה, ואומר ברכות השחר בהשתפכות הנפש, ומשורר 'אלוקי נשמה...', 'זה כלל גדול בתורה... שויתי ה' לנגדי תמיד' וכו'.

פעמים כשאמי מורתי תליט"א היתה יולדת או שלא חשה בטוב זכינו שאאמו"ר יעיר אותנו בבוקר בנעימות מיוחדת, והיה אומר 'שטייט אויף קינדערלעך צו עבודת הבורא' והיה משורר 'ס'אזי געקומען דו צייט אויף צו שטיין אײנס צײַ דרײַ פיר ...' וכו', ואח"כ היה אומר אתנו 'מודה אני מילה במילה.

בצאתנו לבית לימודינו היה מלווה אותנו והיה אומר הפסוקים 'כי מלאכיו יצווה לך לשמרך בכל דרכיך' וכו', כל זה היה להתחיל את היום באוירה אחרת.

בכל מצווה היה מחדיר בנו השמחה של מצווה, איך שצריך לקיים כל מצווה בשמחה רבה, וכשראינו אותו איך ששמח בכל מצווה יותר לא היינו צריכים.

זכורני איך שהיה מאסף את כל הילדים בהתרגשות שנובא לראות איך שהוא מניח את הסכך לכבוד סוכות, כשפיו ממלל בלי הפסק שהכל למען כבוד שמו יתברך 'זה קלי ואנוה'.

ואיך שהיה משתעשע עם הד' מינים בכל ימי הסוכות, ולכל אחד מהילדים היה מצגי בהתרגשות את הד' מינים, ומראה לנו את המינים היפים וביותר האתרוג המהודר והיפה.

שבועות ספורות לפני לידת בני בכורי דוד משה, בבוקר אחד התקשר אלי אאמו"ר ואמר לי שראה בחלומי הפסוקים 'בני בכורי ישראל' וקדש לי כל בכור, היה זה תמוה מאד בעיני שהתקשר לומר זה ובפרט מוקדם בבוקר.

לאחר לידת בני אמר לי 'מאחר שבשמחת הברית התחלקתי בהוצאות יחד עם חמיק שליט"א, אבל כיון שזה לי פעם ראשונה בחיי שאני זוכה למצוות פדיון הבן אצל אחד מיוצ"ח על כן תאמרי לחמיק שאני רוצה לשלם את כל ההוצאות של שמחת הפדיון הבן עם כל הנלווה אליו, אפילו את האוטובוסים שיבואו לרחובות לפדיון הבן, כי ברצוני שיהיה לי חלק במצווה'.

כשהנכדים הבנים הקטנים באו על ידו היה משתעשע בשערותיהם במקום הפאות ואמר 'הבה נראה איזה פאות כבר יש לך' והיה מסלסל את השערות במקום הפאות כצורת פאה, והיה משבח ואומר 'דו אהקט שוין שיינע פייקלעך'.

כ"כ היו מצוות חביבין לפניו...

בכל פעם היה מעניק סוכריה לנכדים, כולם מכירים וזוכרים בראשונה היה אומר 'רעקטע האנט' (יד מיין) והיה נותן הסוכריה ואומר ברכה בקול מילה במילה עם הנכד, ואמר כמ"פ 'אני מעניק סוכריה לא מפני שאני חושב שזה דבר טוב להם אלא בכדי לחנכם בברכות'.

אז ישיר מש"ה ובני ישראל

'מה יהיה עם שידוך לדוד משה?' הפציר בי אאמו"ר תמידין כסדרן. 'נו אנחנו מחפשים' הייתי משיבה. 'את לא מחפשת' הפציר בי 'תעשי משהו!!!' 'אבל אני הרי שואלת את טאטי כל הצעה, ובנתיים על כל ההצעות טאטי אמר לא!' תינתי בפניו.

'לכון' אישר הוא את הדברים והחל למנות 'על השידוך הזה אמרת לי לא, ואף על זה ועל זה...! והשתתק כמה רגעים.

לפתע הפטיר משפט 'דיין ישועה וועט קימען מיט מיינ ישועה' (הישועה שלך תבוא יחד עם הישועה שלי).

היה זה בחודשי הקיץ תשע"ט. בכל פעם היה אאמו"ר שואל שוב ושוב 'מה יהיה עם שידוך לדוד משה?', כמו"כ דיבר על כך רבות עם חמיק - אחיו כ"ק אדמו"ר מקרעטשניף שליט"א בביקוריו התקופות אצלו בכל יום ראשון.

ביום א' דסליחות אושפז אאמו"ר בביה"ח ושוחרר לביתו ביום חמישי. ביום חמישי הגעתי עם בעלי יחד לקרית גת בכדי להיכנס אל אאמו"ר ולהתברך בברכת השנים לקראת השנה הבעל"ט, לפתע אמרנו לו על הצעה חדשה שעלתה על הפרק שידוך עם נכדת האדמו"רים מנדבורנה ועירוסלב, אאמו"ר בשמעו כן אורו פניו ונתמלא שמחה וקבע 'זה השידוך!!!' ושאל 'נו, למה לא גומרים את השידוך?', השבתי 'כיון שהאדמו"ר מנדבורנה ביקש לחכות עד אחר ימים טובים, ומיד אחר ימים טובים יגמרו השידוך'.

אאמו"ר נהיה מהורהר קמעא ואמר 'אחר ימים טובים?!' והרהר שוב ושאל 'כך הוא אמר אחר הימים טובים?' לאחר שאישרתי הדברים אמר 'נו, יש לך שידוך מוכן' והיה בשמחה גדולה ואמר 'אין וויל נאך דערלעיקן בי אײן א שידוך' (אני עוד רוצה לחיות אצלכם שידוך), למפרע התברר לי שאאמו"ר אמר זאת כמה פעמים אף לחמי - אחיו שליט"א אותו משפט, שרוצה לחיות עדיין שידוך אצלנו.

בשבת קודש אושפז אאמו"ר שוב בביה"ח לאחר שקשתה עליו ביותר הנשימה, ושהה כל הימים טובים בביה"ח, מלבד יו"ט שמחת תורה ששב לביתו בהושענא רבה אהר"צ ואושפז שוב ביו"ט אהר"צ אז הורדם והונשם עד להסתלקות.

היה ברור שאי אפשר לגמור שידוך כשאאמו"ר מורדם ומונשם בטיפול נמרץ. ביום שלישי אור לט"ו חשוון התקיים שמחת הנישואין לנכד לחמי שליט"א באולם האודטוריום בבני ברק, בעת המצווה טאנץ הגיע להשתתף כ"ק אדמו"ר מנדבורנה שליט"א ביציאתו קרא לבעלי החוצה ודיבר עמו ממושכות, וקבעו שאי אפשר לגמור שידוך כשאאמו"ר מורדם ומונשם בביה"ח ומוכרחים לחכות מה יהיה המצב, ונקווה שיתעורר ויבריא וזא יעשו 'ווארט', לפתע הושיט האדמו"ר מנדבורנה את ידו לבעלי ולחץ את ידו ואמרו 'לחיים' ואמר לו 'השידוך כעת נסגר בינינו ורק נצפה לראות מה עם חמיק ואז נעשה הווארט' ונפרדו לשלום.

מיד לאחר סיום המצווה טאנץ הגיעו חמי שליט"א ובעלי אל ביה"ח לעמוד על מצבו של אאמו"ר, הם הגיעו בשעה חמש לפנה"ב ביום רביעי ט"ו חשוון, שהינו ליד מיטתו של אאמו"ר אני ושניהם בעמדינו שם סיפר בעלי לאביו על מה שהיה עם האדמו"ר מנדבורנה שלחצו ידיים וגמרו את השידוך ורק מצפים לשמחת הווארט, חמי שליט"א נענה מיד לבעלי 'נו, תספר לשווער כ"כ היה חפצו וגילה כמה פעמים שהוא רוצה מאד לחיות עדיין שידוך אצלכם'.

בעלי ניגש קרוב יותר אל אאמו"ר ואמר לו לאזנו 'השווער רצה שנסיים את השידוך, מקודם הסתיים השידוך ואנו מצפים שהשווער יבריא ויצא מכאן ואז נחוג את שמחת הווארט' בשטעטמ"צ'.

הרה"ק ר' יחיאל מאלכסנדר זיע"א

• י"ד שבט תקנ"ד •

תולדותיו: הרה"ק רבי יחיאל דנציגר מאלכסנדר גולד בשנת תקפ"ח לאביו הרה"ק רבי שרגא פייבל מגריצא זי"ע, כשהביא רבי שרגא פייבל את בנו הנער, רבי יחיאל, לפני רבו דק' מווארקא, למען יאציל מברכתו על בנו, שנתן יחודי מכל זרעו, ואמר לו: "זה חלקי מכל עמלי", ביקש ממנו רבו שישאיר אצלו את בנו, בהבטיחו לו שבביתו יגדל ויתעלה גבוה מעל גבוה. נעתר לכך הצדיק מגריצא, ואכן רבינו יחיאל הלך וגדל בווארקא עד כי גדל מאוד, וכשהגיעו לפרקו אף השיאו הרה"ק מווארקא אשה את הרבנית בת רבי דוד יחזיפאווסקי מפרשיסחא זי"ע. שמע שקידתו וגאונותו בתורה של "העילוי מגריצא" הלך לפניו בכל רחבי פולין, ובזיוותו בן טו"ב שנה נתמנה לכהן כרב בק"ק טורטשיץ. לאחר פטירת הרה"ק מווארקא, בכ"ב ניסן תר"ח, נקבצו ובאו המוני חסידיו, אל הרה"ק רבי שרגא פייבל, שכיחן אז כאב"ד מאקאווע, והבתיירוהו לרבים ומנהיגם. אחד פטירת אביו דבק בכל עוז אל הרה"ק רבי מנחם מענדל, בנו הצעיר של רבו, שהוכתר לרבים של חסידיו ווארקא, והרבה למד מדרכו ושיטת בקורש. לאחר פטירת הרה"ק רמ"מ מווארקא, בט"ז סיון תרכ"ח, ולאחמ"כ הסתופף רבות אצל הרה"ק רבי דב בעריש מביאלא זי"ע בהכנעה גמורה. או אז נתנו החסידים את עיניהם בהרה"ק רבי יחיאל – שכיחן אז כאב"ד פילץ – והבתיירוהו אלוף לדאשם, אבל הוא לא ניאות להם וסירב לכך בכל תוקף. לאחר שהפצירו בו מאוד ובאו אליו בכל זאת וקיבל את פסק כמה מגדולי הדור שאסור לסרב לזה הסכים לקבל על עצמו את עול ההנהגה. כעבור זמן מה עבר מפילץ לאלכסנדר, משם נפרסה מצורתו על כל רחבי פולין, וממנה האיר באור תורתו ובטוהר מדותיו. כך הגויא את העדה הקדושה והאציל עליה מהודו וקדושתו במשך ח"י שנים, עד עת הסתלקותו ביום י"ד שבט שנת תרנ"ד לפ"ק. ומנ"כ באלכסנדר.

שמחה רבה אפפה את יהודי העיריה פילץ שבפולין, לרגל מינוי הרב החדש, הלוא הוא רבי יחיאל דנציגר – לימים האדמו"ר הראשון מאלכסנדר. רבי יחיאל העתיק את מושבו מהעיריה גריצא, שבה שימש רב בעקבות אביו, רבי שרגא-פייבל. בני הקהילה קיבלו את רבם החדש בכבוד גדול, והמתינו לדרשה הראשונה שישמע. מינוי נכנס לתוקף ערב חגי תשרי, והציפייה הייתה כי בימים הקרובים יישא הרב החדש את דבריו. אבל השבת הראשונה חלפה, ורבי יחיאל נמנע מלדרוש ברבים. המתפללים הרבים שגדשו את בית הכנסת יצאו בתחושת חמצה. זו התחלפה בתקווה כי בשבת סליחות, שלפני ראש השנה, בוודאי ישמע הרב דברי התעוררות. גם הנחה זו התבררה. שבת סליחות חלפה, והמרא דאתרא לא עלה לשאת דברים.

צימאונם של בני הקהילה התעצם לקראת ראש השנה. כולם היו משוכנעים כי קודם מעמד התקיעות בשופר יפרוץ את הסכר שסגר על פיו. אך ימי ראש השנה חלפו להם, גם שבת 'שובה' עברה, והציבור החל להפנים את העובדה כי רבם מסתגר בדומיותו, מסיבותיו שלו. ליל יום הכיפורים. רוח של התעלות וטהרה שורה בבית הכנסת. המתפללים מתכנסים ובאים. ארשת רצינות נסוכה על פניהם, והם ממזריים לטמון את פניהם במחזורי התפילה, נערכים לתפילת 'כל נדרי'.

והנה נכנס הרב, עטוף בטליתו, הגולשת מראשו על פניו ומכסה את מחצית גופו העליון. הוא ניגש אל ארון הקודש, מסיט בסערה את הפרוכת ופותח את דלתותיו לדווחה. בכי סוער מטלטל את כתפיו בחזקה, והוא מתייפח דקות ארוכות.

הס מושלך בבית הכנסת. כולם מביטים בחרדת קודש במחזה המרטיט. ופתאום פורץ הרב בזעקה רמה: "דוד המלך אומר בתהילים: 'פנה אל תפלת הערער, ולא בנה את תפלתם'. הקב"ה פונה אל תפילת הערער, לאותה תפילה ערטילאית, שאין לה זכות קיום כלל!". הדברים מערערים את לבבות המתפללים. רבים מצטופים לבכיו של הרב. כך מתחיל היום הקדוש.

לימים ביאר את הדברים האדמו"ר רבי יהודה-משה מאלכסנדר, על-פי סיפור מימות הבעש"ט.

שנה אחת האריך הבעש"ט מאוד בתפילת ליל יום הכיפורים. התפילה עצמה התאפיינה בדקות בלתי-רגילה. אחרי היום הקדוש שאלוהו תלמידיו לפשר הדבר.

סיפר להם הבעש"ט: בעיד אחת מתגורר יהודי שלמרבח הצער נטש את דרך היהדות, בחר בחיי חטא ופריקת עול והפנה עורף לעמו ולאלוקיו. הוא העתיק את מגריו לאזור הלא-

בדקות בלתי-רגילה. אחרי היום הקדוש שאלוהו תלמידיו לפשר הדבר.

<p>לְטוֹבַת נִשְׁמַת רבי אליעזר שלמה בן רבי מנחם זאב שיק זצ"ל הצדיק מיביאל גלב"ע י"ז שבט תשע"ה הונצח ע"י ידידיו הר"ר שמואל אליהו בלעדי הי"ו באר פאק</p>	<p>לְעִילוי נִשְׁמַת ידידי היקר הר"ר יוסף בן הר"ר דוד גרינצוויג נפ"י"ט שבט תשע"ב ת.נ.צ.ב.ה. הונצח ע"י ידידיו משב"ק הר"ר משה מרדכי בלעדי הי"ו</p>	<p>נִדְבַת ידידנו הדגול והנכבד הר"ר אבידוד אברהם בר ישראל הי"ו לרגל נישואי בתו בשעתומ"צ יה"ד שיהיה בית נאמן בישראל עם דורות ישרים מבורכים, ויזכה לדורות מהם ומכל יצ"ח רוב נחת דקדושה</p>	<p>שְׁהִשְׁמַחָה בְּמַעֲוֵנָם ברכת מזל טוב שנהיה בזה לידידי הנכבדים הר"ר אבידוד בר ישראל הי"ו בני סך ז"ו לרגל נישואי בתו בשעתומ"צ ... הר"ר שלום אליהו סנדרס הי"ו דושלים תכב"א לרגל אירוסיו בתו בשעתומ"צ ... הר"ר יעקב פנקל הי"ו ישי - אשתי צ"ו לרגל נישואי בנו ואירוסיו בתו בשעתומ"צ ... יה"ד שירוב מכל יצ"ח רוב נחת דקדושה, עם שמחות תמיד באהלים</p>	<p>לְזִכְוֹת אברהם ישעיה בן ציון בן חיה גילה להצלה בכל העניינים ברוחניות ובגשמיות, אושר ועושר וסייעתא דשמיא מרובה אמן זמנים לשב"ק אופק קרית נת: הדלקת נרות: 4:39 יצאת השבת: 5:30 זמן ר"ת: 6:02</p>
--	--	--	--	--